

z optimističnim zaupanjem v nešteto možnosti, ki mu jih obeta prihodnost. Puntar je upornik, ki se upira ujetosti odraslih: nasilju zunanjega sveta nad lastno voljo, nasilju nad božjo naravo, nasilju dogem in doktrin, nasilju goljubij in laži. Kot otrok, ki ne ve, v kakšne nevarne pustolovščine se spušča, ki ne verjame dvignjenemu prstu moralizatorjev in ki ocenjuje svet dobrega in zlega po lastnih merilih. Čisto in naivno. Z nepogrešljivo in nebrzdano fantazijo, ki mu je, kakor otroku, prvi užitek, znamenje njegove svobode in njegov življenjski vzgon. Puntar, bližnji sorodnik nadrealistov in gledališča absurda, se poigrava v svojem odporu zoper vsakršno ujetost z neugnanostjo klovn in s poletom lirčnega pesnika. Frane Puntar je upornik, klovn in pesnik.

Že naslovi njegovih iger, ki so se vrstile od leta 1968, povedo, da mu je osrednji navdih lahko najbanalnejši trenutek, ki pa se mu razpoje in razigra sto klafter nad vsakdanjo banalnostjo: To so: *Pravljica v modrem, A, Medvedek zleze vase, Cestožerka, Gosli, Uho, Jabolko, Bobnanje od znotraj, Vrata ki škripljejo, Biba leze, Ha, Hojladrija, Vile—vali—voli, Drezanje v kamen, Pesem gre na zmenek, Tek za čevlji, Mala žalost, Ha...* Ti naslovi nam tudi povedo, da gre pri njem že v samem jedru navdih za maksimalni naboj zvočne fantazije, ki pride do polnega izraza šele v radiofonski izvedbi. Da je lahko na primer glas A hkrati glavna junakinja igre, črka in zajček, fluidna metafora z več konkretnimi in — ker je pač čisti glas, — s še več abstraktnimi pomeni. Tako pomensko bogastvo pa lahko ponazorijo samo besede v posebni interpretaciji in v zvezi s šumi in glasbo, pa sugestivni ritmi montaže, čarovnije filtrov in stereofonskega ugnjetanja vsega zvočnega gradiva, ki sugerira prostor in čas brez literarnih opisov, sintetično neposredneje in močnejše kot kakšna stara pravljica o začaranem gozdu.

Puntarjeve igre so torej predvsem predloge za sporočilnost, ki daleč presega nezahtevna območja mehanične, rutinske reproduktivnosti, saj se v svojem idejno-tematskem okviru naravnost stikajo z ustvarjalnostjo zrelih raziskovalcev in umetnikov. Zato zahtevajo od svojih izvajalcev najsplošnejši prostor. Njihove notranje zakonitosti, ki jim določajo umetniško bistvo, so lahko prišle do polnega izraza le ob uglašenem teamu režiser-komponist-tonski mojster, - v našem primeru Rosanda Sajko, Urban Koder in Metka Rojc. S poglobljenim študijem in odkrivanjem novih razsežnosti radiofonskega medija, ki jim je omogočil ob navdihu Puntarjevih partitur razkošne umetniške sinteze sugestivnih slušnih vsebin, so ustvarili mostove, ki vodijo v nove in nove možnosti radijske igre v prihodnosti.

Zdaj so na vrsti mladi rodovi, da krenejo po njih.

Irena Fasvald

Vuzenica

FRANE PUNTAR *

I

Frane Puntar se je rodil 15. septembra 1936 v Krškem. Gimnazijo je obiskoval v Celju in leta 1954. maturiral. Nato se je vpisal na Fakulteto za arhitekturo v Ljubljani, a študija ni končal. Nekaj časa je opravljal različna honorarna dela, nato se je povsem posvetil pisanju. Živi v Ljubljani kot svoboden književnik.

* Besedilo je iz diplomske naloge o sodobni slovenski radijski igri, ki jo je avtorica zagovarjala letos na Pedagoški fakulteti v Mariboru.

Frane Puntar je pisal najprej osebnoizpovedne pesmi, kasneje pa pesmi za otroke. Pesmi so ga pravzaprav vedno spremljale. Otroške pesmi je objavljial nekaj več kot deset let v *Najdihojci*, *Cicibanu* in *Pionirskem listu*.

Vseskozi se je zanimal za glasbo, igral je in pel, preizkušal pa se je tudi v skladanju pesmi. Spoj poezije in glasbe mu je bil navdih za pričetek pisanja radijskih iger za otroke, ki temeljijo predvsem na zvočnih elementih. Radijske igre piše od leta 1963. Radijski medij je sprejemal kot glasbo, skratka nekaj, kar se prenaša na širši krog poslušalcev.

V enem svojih prvih intervjujev, v *Ljubljanskem dnevniku*, 29. 5. 1971, je na vprašanje, kako to, da se je posvetil pisanju radijskih iger, odgovoril:

"Gotovo je, da vsakega pisca zamika preskusiti izrazne možnosti umetnosti, ki so mu dostopne. Vendar je bil pri meni, vsaj v začetku, glavni nagib v tem, da pri radijskih igrah pride neprimerno prej do realizacije kot pa v književnosti. Pri tem mislim seveda po nujni razmeri tudi na materialno stran. Sicer pa sem začel pravzaprav s filmom. Leta 1960 sem "Viba filmu" oddal scenarij za celovečerni film, do katerega realizacije pa ni prišlo. Tako sem začel z radijskimi igrami, najprej z otroškimi. Pri tem mi je bila v veliko pomoč spodbuda tedanjega urednika Toneta Sojarja. Rad se spominjam igre iz tistih dni *"Packe do A do Ž"*. Pišem pa tudi druge stvari — mladinske pesmi, lutkovne igre — *Stol* je dobil celo prvo nagrado na natečaju Mestnega lutkovnega gledališča 1970. leta."

Tako smo leta 1963, ko je tedanji urednik radijskih iger pri Radiu Ljubljana — Tone Sojar — prvič omenil ime Franeta Puntarja, iz povsem neznanega, vendar izjemnega talenta, dobili avtorja radijskih iger za otroke s tankočutnim posluhom za radiofonske izrazne možnosti. Od takrat ga pravzaprav srečujemo med nagrajenci na raznih natečajih in poslušamo njegove radijske igre po radijskih valovih. Leta 1966 je dobil nagradi za radijski igri za odrasle *"Po pasje"* in *"Kralj smetišča"*, 1970. pa nagradi za *"Govor"* in *"Karate"*. Njegove otroške radijske igre so prejele vrsto nagrad doma in v tujini, saj so obredle veliko sveta. Tako je *"Pravljico v modrem"* izvajal Radio Bremen, "A" Radio Hessen, Radio Frankfurt am Main, Radio Moskva, oddajal pa jo je celo Radio Malta. Napisal je preko štirideset otroških radijskih iger, nekatere od njih so prejele tudi najvišje nagrade, plakete in priznanja doma in v tujini, leta 1976 pa je prejel tudi nagrado Prešernova sklada za mladinske radijske igre.

UPRIZORITVE IN NAGRADE

1. Lutkovne igre:

Stol pod potico.

Mestno lutkovno gledališče v Ljubljani 1973.

1. nagrada na natečaju Lutkovnega gledališča leta 1970.

Medvedek zleze vaze.

Mestno lutkovno gledališče v Ljubljani 1974.

A.

Lutkovno gledališče "Jože Pengov" v Ljubljani 1975.

Hruške gor, hruške dol.

Dječje pozorišče v Banja Luki 1975.

Hruške gor, hruške dol.

Mariborsko lutkovno gledališče 1976.

1. nagrada na natečaju lutkovnih iger v Šibeniku 1. 1976.

Gugalnica.

Lutkovno gledališče "Jože Pengov" v Ljubljani 1978.

2. Radijske oddaje in igre:

Packe od A do Ž.

Radijska igra. Radio Ljubljana 1963.

Nad streho severnica.

Radijska igra. Radio Ljubljana 1966.

1. nagrada na natečaju za radijsko igro RTV Ljubljana 1965.

Nad pokrivot severnica. (Nad streho severnica).

Radijska igra. Radio Skopje 1968.

Pipa s toplo vodo.

Radijska igra. Radio Ljubljana 1967.

Pravljica v modrem.

Radijska igra. Radio Ljubljana 1968.

2. nagrada na natečaju za radijsko igro RTV Ljubljana 1967.

2. nagrada za besedilo na Tednu jugoslovanske radijske igre 1968.

Bajka vo sino. (Pravljica v modrem.)

Radijska igra. Radio Skopje 1969.

Kako se je teta Mica odvadila sovražiti krave.

Radijska igra. Radio Ljubljana 1968.

A.

Radijska igra. Radio Ljubljana 1969.

1. nagrada na natečaju za radijsko igro RTV Ljubljana 1968.

1. nagrada za besedilo na Tednu jugoslovanske radijske igre v Ohridu leta 1969.

Evropska radijska zveza jo je razglasila za najboljšo igro leta 1974 v svetovnem merilu.

Leta 1975 jo je Igralska radijska sekcija Finske proglasila za najboljšo tujo igro v svojem repertoarju v letu 1974.

A.

Radijska igra. Radio Zagreb 1969.

A.

Radijska igra. Radio Novi Sad 1969/70.

A.
Radijska igra. Radio Skopje 1970.

Literarna plaža.

Radijska šola za srednjo stopnjo. Radio Ljubljana 1970.

Medvedek zleze vase.

Radijska igra. Radio Ljubljana 1970.

1. nagrada na natečaju za radijsko igro RTV Ljubljana leta 1969.

Kdor drugemu jamo koplje, vihti lopato.

Radijska šola za srednjo stopnjo. Radio Ljubljana 1971.

Cestožerka.

Radijska igra. Radio Ljubljana 1971.

3. nagrada na natečaju za radijsko igro RTV Ljubljana 1970.

Gumica, olovka, pero.

Radijska igra. Radio Sarajevo 1971.

Gosli.

Radijska igra. Radio Ljubljana 1972.

2. nagrada za besedilo na Tednu jugoslovanske radijske igre leta 1972.

A. Hegedü. (*Gosli.*)

Radijska igra. Radio Novi Sad 1972/73.

Uho.

Radijska igra. Radio Ljubljana 1972.

Uvo. (Uho.)

Radijska igra. Radio Skopje 1973.

Vlak šolskih torbic.

Radijska šola za nižjo stopnjo. Radio Ljubljana 1973.

Jabolko.

Radijska igra. Radio Ljubljana 1973.

Az alma. (Jabolko.)

Radijska igra. Radio Novi Sad 1973/74.

Dvojčka.

Radijska igra. Radio Ljubljana 1973.

Szäräzföldi herkentyü. (Dvojčka.)

Radijska igra. Radio Novi Sad 1973/74.

Bobnanje od znotraj.

Radijska igra. Radio Ljubljana 1973.

Šala.

Radijska igra. Radio Zagreb 1973.

Vrata, ki škripljejo.

Radijska igra. Radio Ljubljana 1974.

1. nagrada na natečaju za radijsko igro RTV Ljubljana leta 1973.

Na Tednu jugoslovanske radijske igre v Ohridu leta 1975 izbrana kot najboljša radijska igra v celoti.

Leta 1975 izvajana na GRAND PRIX v Italiji.

Vrata koja škripe. (Vrata, ki škripljejo.)

Radijska igra. Radio Sarajevo 1975.

Nyitva van az aranykapy. (Vrata, ki škripljejo.)

Radijska igra. Radio Novi Sad 1975/76.

Vrata što čkripi. (Vrata, ki škripljejo.)

Radijska igra. Radio Skopje 1976.

Vzorček.

Radijska igra. Radio Ljubljana 1974.

Biba leze.

Radijska igra. Radio Ljubljana 1975.

1. nagrada na natečaju za radijsko igro RTV Ljubljana leta 1974.

Ha.

Radijska igra. Radio Ljubljana 1975.

Odkupna nagrada na natečaju RTV Ljubljana leta 1974.

Hojladrija.

Radijska igra. Radio Ljubljana 1975.

2. nagrada na natečaju RTV Ljubljana leta 1975.

Plaketa Jugoslovanske radiotelevizije na jugoslovanskem tekmovanju radijskih iger v Ohridu leta 1976.

Hojladrija.

Radijska igra. Radio Beograd 1976.

Hojladrija.

Radijska igra. Radio Novi Sad 1976/77.

Pesem ali potica.

Radijska šola za nižjo stopnjo. Radio Ljubljana 1976.

Vile, vale, voli.

Radijska igra. Radio Ljubljana 1976.

Drezanje v kamen.

Radijska igra. Radio Ljubljana 1976.

Pesem gre na zmenek.

Radijska igra. Radio Ljubljana 1977.

Tek za čevlji.

Radijska igra. Radio Ljubljana 1978.

1. nagrada na natečaju RTV Ljubljana leta 1977.

1. nagrada na Tednu jugoslovanske radijske igre v Ohridu leta 1978.

Leta 1978 jo je posebna žirija UER (Unija evropskega radia) uvrstila med pet najboljših evropskih radijski iger v tem letu.

Trka za cipelama. (Tek za čevlji.)

Radijska igra. Radio Zagreb 1978.

Mala žalost.

Radijska igra. Radio Ljubljana 1978.

Stari mož, budilka, sosed, pes, pipa, riba, tat.

Radijska igra. Radio Ljubljana 1978.

Ham.

Radijska igra. Radio Ljubljana 1979.

Beli dan.

Radijska igra. Radio Ljubljana 1981.

Trobentice.

Radijska igra. Radio Ljubljana 1982.

Lov na rep.

Radijska igra. Radio Ljubljana 1983.

1. nagrada na natečaju RTV Ljubljana leta 1982.

Nagrada za najboljšo radijsko igro in besedilo na Tednu jugoslovanske radijske igre v Ohridu leta 1984.

Hop.

Radijska igra. Radio Ljubljana 1983.

Škratek lučka.

Radijska igra. Radio Ljubljana 1984.

Veter veje.

Radijska igra. Radio Ljubljana 1984.

V moji senci drevo.

Radijska igra. Radio Ljubljana 1985.

Hruške gor, hruške dol.

Radijska igra. Radio Ljubljana 1987.

Frane Puntar velja za najbolj prevajanega slovenskega pisatelja radijskih iger vseh časov. Njegove radijske igre so prevedene in uprizorjene tudi v italijanskem, nemškem, češkem, poljskem, ruskem, španske, finskem in malteškem jeziku.

3. Televizijske oddaje in igre:

Stol pod potico.

TV lutkovna igra. TV Ljubljana 1977.

Prgišče pravljic.

TV nanizanka. TV Ljubljana 1978–1979.

II

Ko sem Franeta Puntarja ob najinem prvem srečanju vprašala, kako da je tako doma v otroškem svetu, da se mu zna na tisoč in en način približati vedno z novo, presenetljivo domisljico v svojih radijskih igrah, mi je odgovoril:

”Sploh ni pomembno, da imaš sam otroke, če pišeš o otroštvu in za otroke. Saj sem vendar bil sam otrok in pomembno je vse tisto, kar si kot otrok sam doživel, to ostane in zadostuje”.

Frane Puntar, na pogled droban, skromen in tih možak, s toplomi očmi in njihovim globokim pogledom, s temeljitim spoznanjem svojega bistva, je bil vedno vase zaprt človek. Zaprtost vase je bila posledica strahu pravi, bila je senca ljubezni, po kateri je avtor nenehno težil in jo iskal tudi v svojem ustvarjanju za otroke. Takole pravi:

”Ustvarjanje je iskanje ljubezni in resnice. Šele ljubezen je popolnost, je luč življenja. Zame je popolnost največje odkritje, je v moji popolni tišini, in ko si sam izvir konfliktov, takrat spregovori tvoj pravi jaz. Vse kar ustvarjam, mi pomaga živeti – iz ljubezni.

Zavestno sem se umaknil v otroški svet. Moje igre so prispodobe ljubezni, ki jo človek v odraslem svetu pogreša. So prispodobe za moj konfliktni odnos do sveta. In vsako ustvarjanje je pot k sebi, je razvoj, ko spoznaš sebe med vsebino in zunanjim svetom.”

In ravno tankočutna ljubezen je tista, ki jo najdejo v igrivosti njegovih radijskih iger za otroke tako otroci kot odrasli. Njegove ”igre” v otroški radijski igri, njegove izvirne domisljice, zvočno razburljive vsebine so s svojimi bogatimi sporočili žive v otroškem svetu in tudi v vsej svoji odraslosti, če je le dojemljiva zanje.

Radijske igre za otroke, ki temeljijo izrazito na slušnih elementih, je začel pisati bolj z občutkom. Radio je zaslišal kot glasbo, ki se prenaša na širok krog poslušalcev. Je avtor, ki gleda na svet skozi zvok, skozi okno otroštva in je sam v središču tega otroškega sveta. Kot sam poudarja, je začel pisati zaradi konfliktov v odraslem svetu in je torej njegov upornik.

Upornišтво pa je vedno znova rojevalo vsebine za obzorja otroške domišljije in je ponudilo otrokom zanimive in privlačne pustolovščine. V svojih igrah se večinoma kot majhna deklica čudi vsemu, kar nas obkroža in ni obremenjen z vednostjo odraslih oziroma razumevanjem tega sveta. Tako je povsem neobremenjen s svojo odraslostjo ustvaril in oblikoval otroški svet prav z radijsko avtohtonostjo, z zvočnimi radijskimi sredstvi in njihovo igrivostjo, ki pa s književno umetnostjo ni zvezana. Številne nagrade doma in po svetu pričajo o priljubljenosti njegovih radijskih iger, a doslej njegovi teksti niso bili natisnjeni. Po tistem je bila ta želja vedno prisotna in menda je pred kratkim celo dovolil, da bodo njegove tekste lahko natisnili. Njegovo odklanjanje tiskanja svojih besedil lahko pravzaprav razumemo, saj njegove izvirne zamisli zaživijo šele v zvočni ponazoritvi. Dogajanja

je namreč težko opisati, saj jih odkriva zvočno gradivo, s katerimi so oblikovane radiofonske zamisli Franeta Puntarja in so žive šele, ko so opremljene s sodobnimi akustično-tehničnimi sredstvi. Zato so njegovi teksti iz literarnega stališča pusti, z vidika radiofonske obdelave pa so bogati in odlična podlaga za zvočno nadgradnjo, ki daje radijski igri popolno podobo in zahteva od radijskih mojstrov veliko truda.

Rosanda Sajko, režiserka njegovih otroških radijskih iger, mi je o sodelovanju Franeta Puntarja z radijsko ekipo povedala naslednje:

”Če je besedilo napisano radiofonsko, potem je kreacija obojestranska. To sva dokazala, Puntar kot avtor, ki si vse izmisli, režiser in tonski mojstri pa kot dograjevalci zvočnih elementov. Všeč mi je, ker je edini slovenski avtor, ki piše izrazito zvočne radijske igre, te pa lahko pišejo le ljudje, ki gledajo na svet skozi zvok. Kar se tega tiče, je idealen. Pa tudi za nas režiserje je idealno, če avtor sodeluje z ekipo, ki dodaja njegovi literarni podlagi zvokovne elemente. Puntar je seveda vse napisal, veliko pa je tudi dopuščal naši umetniški kreativnosti. Vedno sva po uprizoritvi njegove radijske igre poklepeta o tem, kaj mu je bilo posebej všeč in kaj ne. In ravno sodelovanje in uigranost med avtorjem in izvajalci njegovih radiofonskih podlag, se mi zdi zelo pomembno.”

Pri radijskem mediju gre za obojestransko kreativno umetnost, tako za avtorjevo stvaritev kot za interpretativno zamisel režiserja. To bi najlažje razumeli, če bi prebrali tekst in nato prisluhnili še zvočni ponazoritvi tega teksta.

Morda za ilustracijo samo radiofonski odlomek teksta iz njegove radijske igre *A*.

ČRKE: A—a—a—a— (NIZKO) Be—be. (VISOKO IN HITRO) Ce—ce—ce—cece—ce—ce. (NIZKO) Če— - - če. De — de — de. Eeeeeeeeeeee. (KRATKO) EF! Ge — ge, ge — ge. (SMEH) Ha — ha! (ZELO TANKO) lllllllllllllllllllll. (JECLJA) Je — je — je — je. (LAJEŽ) Ka, ka, ka. (BLAŽENO) EEEEEEEEEEE. (KRATKO) Em — — — — — em. (ODSEKANO) En, en, en, en, en. (ZADOVOLJNO) Ooooooooooooo. (HUPANJE) Pe — pe! (RENČANJE) Errr, errrrr, err. (SIKANJE GOSI) EEEEEEE, EEEEEEE. (TIHO) EEEEEEEEEEEEEE! (AVTOMATIČNO) TEEEEEE — teeee — teeee — teee — teee. (ZAPELJIVO) Uuuuuuuuuuuuuu. (JOK) Vee — vee — vee. (HITRO) BRENCANJE) Ze — ze — ze — ze — ze — ze. (ŽAGA) Žžee — žžžžžžžž — žžžžžž.

Če bi ta odlomek še slišali, bi vas vse do sedaj prebrano gotovo prepričalo. Seveda pa je Puntar s svojo tankočutnostjo vseskozi upošteval vrednote pisanja za otroke: jasnost in preglednost v karakterizaciji oseb, prikazovanju dogodkov in oblikovanju dialogov. Njegovi junaki, po večini deklice, vselej dajejo otrokom možnost, da se z njimi poistovetijo. Tako upošteva tudi otroški optimizem, njegovo pričakovanje lepega, njegovo etično-moralno presojanje, odklanjanje vsega, kar je zlagano, njegovo sponatno gledanje na svet ter zvedavo otroško pričakovanje. Njegove igre s svojimi izvirnimi zamislimi vedno omogočajo, da otroška domišljija brezdanje zaživi prav v okvirih svoje zvočnosti, ta domišljija ima vedno brezmejne možnosti ustvarjanja različnih predstav o tem, kar je bilo zvočno nakazano.

Skorajda vsaka premiera Puntarjeve radijske igre za otroke je zaživela kot vesel in radosten radijski dogodek. Zanimivo je razmišljanje Jerneja Novaka ob premieri njegove radijske igre *Hojladrija* (*Dnevnik*, Ljubljana, 17. 11. 1975, št. 314, str. 19):

”Že sama napoved nove radijske igre Franeta Puntarja je opozorilo, ki ga velja upoštevati in radijski igri prisluhniti — saj je znano, da gre za avtorja, ki je s svojimi teksti izrazil oblikoval sedanjo podobo tistega ustvarjanja za otroke, ki kar se da učinkovito izrablja in hkrati spodbuja iskanja neke celovite radijske žive igre. Napoved novega Puntarjevega radijskega dela je tako po kvalitetnih igrah *A* in *Medvedk zleze vase*, obremenjena z vsem pričakovanjem nove stopnje in preseganjem doseženega.”

Ali pa razmišljanje Lojzeta Smaska ob radijski igri *Vzorček* (*Večer*, 6. 11. 1974, št. 258, str. 6):

"Ko misliš, ko si skoraj prepričan, da je izčrpana tudi zadnja efektna zamisel radijske igre za otroke, se vedno znova pojavi Frane Puntar in nam z delom praktično dokaže, da temu ni tako, da si je vedno mogoče izmisliti še kaj novega."

In res si je izmislil čuda stvari:¹

- Črko A, ki poredno bega v izmišljenih, sanjskih in resničnih zvočnih prostorih, se znajde v različnih situacijah zdaj kot zajček in spet kot otrok, zdaj kot glasbeni element in spet kot fonološki element, fonem—a, ki ima tudi vizualne lastnosti črke. Le z zvočnostjo in z zvočnim prostorom pa se ta črka A in njene različne funkcije nenehno spreminjajo.
- Izmislil si je deklico — Medvedka, ki zaradi želodčnih težav s pomočjo Plezalčka zleze vase in potuje po notranjosti svojega telesa. Končno prispe v dvorano srca, kjer so portreti njenih najljubših oseb.
- Izmislil si je čudni kamen, ki govori in poje kot deklica, zna žvonkljati, lahko ga dresiraš kot živali v cirkusu, vanj lahko vklešeš tudi sporočila. In ko se kamen zopet znajde na tleh, se oglasi, njegov glas pa je dekličin.
- Izmislil si je škripajoča vrata, ki cvilijo kot miške, brundajo kot medved, godejo kot gosli in se s pomočjo Polončine domišljije razširijo na stopnišče, ulico, travnik in na oblak, kjer se otroci lahko brezskrbno igrajo, ne da bi s svojimi igricami motili odrasle.
- Izmislil si je gosli, ki se uče žvrgoleti po ptičje, da bi se lahko z njihovo pomočjo osamljen starček pogovarjal s pticami.
- Izmislil si je akustični barvni vzorec, spleten iz človeških glasov in z zvenom instrumentov, iz besednih in glasbenih fraz, ki ponazarjajo barvne vzorčke in barve šala, ki ga plete prehlajeni Glas.
- Izmislil si je poredno pesmico Hojladrijo, ki vzklije iz mestnega tlaka, da bi razveselila deklico, a jo njen, pustolovščin željan duh žene v svet, kjer doživi veliko prijetnih in neprijetnih pustolovščin. Zmeraj se oglaš po svoje, s pesmico Hojladrija, ki je muzikalno vedno enaka, a interpretacijsko zmeraj različna.
- Izmislil si je pesem in žvižg, ki potujeta na sestanek, po različnih pripetljajih pa se znova srečata.
- Izmislil si je prijaznega Hama, ki ni pravi Ham, a ga pek, mesar in slaščičar vzgojijo v požrešnega Hama, ta vse pogoltne, tudi tonskega mojstra, dramaturginjo, režiser-zije, za povrh pa še pravljično samo. Itd...

¹ Posebno raziskavo bi zaslužilo dejstvo, da mladinske književnosti na Slovenskem poredno ustvari ljudski in mistični, ki bi se morala izraziti lepa slova in glasovi. SAJKO Rosanda: *Slovenska radijska igra za otroke in sodobno radiofonsko iskanje Franeta Puntarja, Otrok in knjiga*, 1981, št. 13–14, str. 7.

Vsa ta dogajanja je težko opisati, moramo jih enostavno slišati, da jim verjamemo. Verjamemo pa jim lahko le s pomočjo domišljajske igre, ki je ključ za odpiranje vrat tega Puntarjevega otroškega kraljestva.

Vse skupaj pa je včasih absurdno, kajti Puntar se v svojih delih ukvarja s problemom smisla in nesmisla, s problemom človeške eksistence, s problemom sveta in njegove odtujenosti, kar pa so veliki problemi za otroško publiko. Puntar je točno doumel, da se tudi najzahtevnejše miselno-idejne in estetske vsebinske povezave brez večje škode lahko prenesejo in predstavijo v slušnem mediju tudi najmlajšim, če so le prevedene v govorico otrok.

Puntar si prizadeva za smisel življenja oziroma obstaja na popolnosti življenja, na njegovih poetičnih vrednotah. V ta sklop razumevanja postavlja vse, tudi absurd, s katerim ustvarja določena nasprotja, a hkrati z njimi poudarja svoje razumevanje. Meje med fantazijo in realnostjo v njegovih otroških pravljičah ni, oba sveta se prepletata, oziroma Puntar te meje celo presega. Gledano v celoti je Puntarjevo prikazovanje, čeprav v mnogočem surovo, v svojem bistvu globoko humano, optimistično.²

Zusammenfassung

Am 28. Festival der Kunst kreativität für die Jugendlichen – KURIRČEK – das im Dezember 1990 in Maribor verlief, wurde die Fachberatung der Kinderdramatik gewidmet.

Davon veröffentlichen wir hier nur drei Beiträge über Frane Puntar, den bedeutendsten slowenischen Autor der radiophonischen Spiele für Kinder.

² SKRANJČA vsaka premiera Puntarjeve radijske igre za otroke je zažvela kot vesel in radostno svetočanje. Vse otroke, ki so bili prisotni, so se z njimi zavedali, da se v radijski igri ne gre za avtorja, ki je s svojimi teksti izrazilo oblikoval sedanjost podoben ustvarjanja za otroke, ki kar se da učinkovito izražajo in hkrati spodbujajo iskanja neke celovite radijske žive igre. Napoved novega Puntarjevega

KRAVLJANAC Branislav: *Neki tokovi naše lutkarske dramaturgije i njen sadašnji trenutak, Dejinstvo*, 1980, št. 1, str. 11–12.